

တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့်ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊
ရောင်းဝယ်ခြင်းကို အရေးယူသည့် ဥပဒေ

[၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၃]

ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

ဇာမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့်ရရှိသည့် ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို အရေးယူသည့်ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါ အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည် -

- (က) တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့်ရရှိသည့်ပစ္စည်းဆိုသည်မှာ ဥပဒေကခွင့်မပြုသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်ပြီးရရှိသောဝင်ငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်အညီ အခွန်များကို ပေးဆောင်ခြင်း မပြုဘဲ ထိမ်ချွန်ထားသော ဝင်ငွေဖြင့်ဖြစ်စေ ရရှိသည့် ပစ္စည်းကို ဆိုသည်။
- (ခ) ပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ ရွှေပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း သို့မဟုတ် မရွှေပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို ဆိုသည်။
- (ဂ) မရွှေပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ မြေ၊ မြေမှ ဖြစ်ထွန်းသော အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ ယင်းမြေပေါ်ရှိ သစ်ပင်၊ သီးနှံပင်များ၊ မြေ၌ ဆောက်လုပ်ထားသော သို့မဟုတ်တည်ရှိသော အဆောက်အအုံနှင့်အရာဝတ္ထုများ၊ ယင်းအဆောက်အအုံ၌တပ်ဆင်ထားသော အရာဝတ္ထုများ ကို ဆိုသည်။
- (ဃ) ရွှေပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ ပစ္စည်းများမှတစ်ပါး ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန် အပါအဝင် အခြားပစ္စည်းအားလုံးကို ဆိုသည်။
- (င) အဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့က ဤဥပဒေအလို့ငှာ တာဝန် ပေးအပ်သော အဖွဲ့ သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပေးသော အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၃။ တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့်ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် -

- (က) ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် လိုအပ်သောအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်သည်။
- (ခ) ဝန်ကြီးအဖွဲ့က တာဝန်ပေးအပ်သောအဖွဲ့၊ သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပေးသောအဖွဲ့ကသာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

၄။ အဖွဲ့သည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏အမိန့်ရရှိမှသာ တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့်ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို စတင်စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။

၅။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် အဖွဲ့သည် -

- (က) လိုအပ်သော အထောက်အထားများကို သက်ဆိုင်ရာမှ တောင်းယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။
- (ခ) လိုအပ်သော သက်သေများကို စစ်ဆေးနိုင်သည်။
- (ဂ) စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းခံရသူက မိမိပိုင်ငွေဖြင့် အခြားသူတစ်ဦးဦး၏အမည်ကို အသုံးပြု၍ ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ရယူထားကြောင်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိလျှင် ယင်းပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမည်အသုံးပြုခြင်း ခံရသူကိုလည်း စစ်ဆေးနိုင်သည်။
- (ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးခွင့်ရှိသည့် အဆောက်အဦ နေရာ၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းဥပစာကို ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခွင့်၊ ရှာဖွေခွင့်ရှိသည်။ တွေ့ရှိသောပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

အခန်း (၃)

ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၆။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် အဖွဲ့၏စုံစမ်းတွေ့ရှိချက်ကို ရရှိသည့်အခါ ထပ်မံ စုံစမ်းရန် လိုအပ်သည်ဟုယူဆလျှင် မူလစစ်ဆေးသော အဖွဲ့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသစ် ဖွဲ့စည်းပေးသောအဖွဲ့ဖြင့်ဖြစ်စေ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

၇။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် -

- (က) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ခံရသူက ပစ္စည်းကို တရားဝင်ရရှိသော ငွေဖြင့် ရယူထားကြောင်းတွေ့ရှိလျှင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပိတ်သိမ်းရမည်၊
- (ခ) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ခံရသူက ပစ္စည်းကို မိမိအမည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားသူ တစ်ဦးဦး၏အမည်ကို အသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသောငွေဖြင့် ရယူထားကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် ယင်းပစ္စည်းကို ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်၊
- (ဂ) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ခံရသူက ပစ္စည်းတန်ဖိုး၏ တစိတ် တဒေသကို တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသောငွေ ဖြင့် ရယူထားပြီး ကျန်တန်ဖိုးကို တရားဝင်ရရှိသော ဝင် ငွေဖြင့် ရယူထားကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် ယင်းပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက် ရမည်။

၈။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် -

- (က) အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့် ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့် ကာလအတွင်း ယင်း

ပစ္စည်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူက ရောင်းချကြောင်း၊
တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိ
လျှင် ထိုပစ္စည်းကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူရန်
အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

- (ခ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ပြန်လည်အပ်နှံထားသည့်
ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူက ပျက်စီး
ကြောင်း သို့မဟုတ် ပျက်စီးစေရန် ရည်ရွယ်၍ ပြုလုပ်
ကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိလျှင် ထိုပစ္စည်းကို ပြည်သူ့
ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။
- (ဂ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ပြန်လည်အပ်နှံထားသည့် ပစ္စည်းတစ်ရပ်
ရပ်ကို ပျက်စီးစေလျှင် ယင်းပျက်စီးသော ပစ္စည်း၏
တန်ဖိုးကို သတ်မှတ်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ခံရသူက
ပေးလျော်စေရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

၉။ စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့် ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို တရားဝင်ရရှိသော
ငွေဖြင့် ရယူထားကြောင်းတွေ့ရှိလျှင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ
ယာယီသိမ်းဆည်းထားသော ပစ္စည်းဖြစ်ပါက ထိုပစ္စည်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေး
ခြင်းခံရသူအား ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ဝန်ကြီးအဖွဲ့က အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

၁၀။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် အမိန့်မချမှတ်မီ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူအား
ခုခံချေပခွင့်ပေးရမည်။

အခန်း (၄)

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၁။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလအတွင်း မိမိသဘောအလျောက်ဖြစ်စေ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူက ပြန်လည်သုံးသပ်ပေးရန် လျှောက်ထားလျှင်ဖြစ်စေ မိမိချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်သည်။

၁၂။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင် အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည်။ —

- (က) မူလ ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို အတည်ပြုခြင်း၊
- (ခ) မူလ ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- (ဂ) သင့်လျော်သည့်အဖွဲ့ဖြင့် ပြန်လည်စစ်ဆေးစေခြင်း။

၁၃။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ်ဖြစ်စေရမည်။

အခန်း (၅)

တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၁၄။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူသည် -

- (က) မိမိပိုင်ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့်ကာလအတွင်း ယင်းပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရ။
- (ခ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ မိမိအား ပြန်လည်အပ်နှံထားသည့် ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ပျက်စီးစေရန် ရည်ရွယ်၍ ပြုလုပ်ခြင်းမပြုရ။

၁၅။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူသည် ပုဒ်မ ၁၄ ပုဒ်မခွဲ (က) သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ်ငါးနှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် တစ်ဆယ်နှစ်အထိ ကျခံရမည်။

အခန်း (၆)

အထွေထွေ

၁၆။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသည့် ပစ္စည်းကို မည်သို့ ရရှိကြောင်း၊ မည်သည့်ဝင်ငွေဖြင့် ရရှိကြောင်းကို ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများဖြင့် တင်ပြဖြေရှင်းရန် တာဝန်ရှိသည်။

၁၇။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ခံရသူအား အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့် ကာလအတွင်း ဝင်ငွေခွန် ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အမြတ်ခွန်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အခြားဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ ဖြစ်စေ ယင်းပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာဌာနများက အရေးယူဆောင်ရွက်နေခြင်းကို ဆိုင်းငံ့ထားရမည်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့က အပြီးအပြတ် အမိန့်ချမှတ်ပြီးသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာဌာနများသည် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၈။ ပစ္စည်းရယူရန် အသုံးပြုခဲ့သည့်ငွေကို ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေအရဖြစ်စေ အမြတ်ခွန်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဝင်ငွေရလမ်း မဖော်ပြနိုင်သည့် ဝင်ငွေအဖြစ် စည်းကြပ်ပြီးဖြစ်ပါက ထိုပစ္စည်းသည် ဤဥပဒေနှင့်အကျိုးဝင်ခြင်း မရှိစေရ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့စည်းကြပ်ရာ၌ လျော့နည်း စည်းကြပ်ထားကြောင်း အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိလျှင် လုပ် ထုံး လုပ် နည်း များ နှင့် အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၉။ ဤဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သော ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်အတွက် မည်သူ့ကိုမျှ တရားမကြောင်းအရဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကြောင်းအရဖြစ်စေ တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုရ။

၂၀။ ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် လိုအပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ ညွှန်ကြားချက် တို့ကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။